

Broedgeval van de Gierzwaluw (*Apus apus*) in Didam

Maarten Hageman

Inleiding

In 2002 verhuisde ik naar de Troelstrastraat in de wijk "De Ziep" in Didam. Daar vlogen groepen gierzwaluwen gierend en laag door de woonstraten heen. Prachtig om te zien en te horen. Al snel zag ik een gierzwaluw aan de overkant van de straat, in een kier bij een omgeslagen stuk lood, bij de schoorsteen naar binnen vliegen. Vanaf 2003 hingen er aan onze woning twee nestkasten voor gierzwaluwen. In 2007 was het raak, een succesvol broedgeval. In dit artikel een verslag van deze gebeurtenis.

De nestkasten

Naar wat informatie in gewonnen te hebben bij de Gierzwaluwwerkgroep Nederland bleken er heel wat verschillende modellen nestkasten in omloop te zijn voor gierzwaluwen. Resultaten met de verschillende modellen waren nogal wisselend. Uiteindelijk maakte ik twee nestkasten van het model "Zeis". De nestkasten heb ik gemaakt van Okume 12 mm dik. Aan de buiten kant schilderde ik ze cremewit in de kleur van onze woning. De binnenzijde was wit. Op aanraden van de GWN bracht ik in de nestkast wat houtzaagsel aan, zodat een beetje nestmateriaal al aanwezig was. De nestkasten hing ik net onder het dakoverschot aan de noordkant gesitueerd. Onder de nestkasten bevindt zich het plattedak van de garage. De hoogte tot aan de nestkasten is ongeveer 4 meter (zie foto 1).

Foto 1. Situatie overzicht Troelstrastraat 11 met de twee nestkasten in de nok.

De resultaten

In Nederland zijn verschillende proeven geweest om met geluid gierzwaluwen te lokken naar de nestkasten. Ik heb hier wel aan gedacht om een luidspreker bij de nestkasten te monteren en dan in het broedseizoen loggeluiden uit te zenden, maar dit is er nooit van gekomen. Dus de gierzwaluw heeft uit eigen kracht de nestkast gevonden.

In 2003 tot 2005 is er niet gebroed in de kasten. In 2006 en 2007 broeden er in de onderste kast met succes een spreeuw (*Sturnus vulgaris*). Vanaf mei 2007 was er duidelijk een verhoogde activiteit met gierzwaluwen. In de achtertuin hoorde je soms een groep gierzwaluwen (nestzoekers) langs komen en tegen de nestkast vliegen. Ook was

eind juni een lichte vervuiling rondom de invliegopening, een teken dat er iets in en uit de nestkast kwam. Op 6 juli 2007 kon ik mijn nieuwsgierigheid niet meer bedwingen en controleerde ik de nestkasten. In een fractie van een seconde had ik genoeg gezien. Er zat een adulte gierzwaluw op een nest. Het dier bleef verder netjes in de nestkast zitten. Een volgende controle op 14 juli 2007 om 12.00 uur met als waarneming een prachtig jong van een dag of 20 oud. Zie foto 2. Mooi op de foto is te zien het gemaakte nest van het zaagsel en nestmateriaal die de gierzwaluw in de lucht bij elkaar zoekt, o.a. veren. Opvallend is het grote oog van het jong. Op 4, 5 en 6 augustus zit Apus voor de invliegopening. Op 7 augustus zie ik niks meer en controleer aan het einde van de dag de nestkast en deze is leeg. Apusi heeft vermoedelijk op 6 augustus het luchtruim gekozen. Terugrekenend zou de gierzwaluw precies bij 42 dagen uitgevlogen zijn als de schatting van 20 dagen correct is. Uitgaande van een broedduur van 21 dagen zou de 1^e eilegdatum omstreeks 4 juni hebben plaatsgevonden.

Toekomst

Gierzwaluwen broeden vaak in kolonies. Ik ben van plan om er zes nestkasten van het type "Zeis" bij te hangen. Kijken of er nog meer zwaluwen trek hebben in een nestkast om er in te broeden. Om te voorkomen dat de meesterimitator dit jaar zijn intrek neemt in de bovenste nestkast maak ik deze dicht totdat de 1^e gierzwaluwen weer arriveren eind april. De andere mag de spreekw uiteraard blijven gebruiken voor zijn nest. Over de verdere ontwikkelingen hou ik jullie op de hoogte.

In de toekomst wil ik in een van de nestkasten een webcam plaatsen, zodat ik 24 uur per dag de vogels kan volgen. Als iemand hier ervaringen mee heeft hoe je dit het beste kunt aanpakken voor weinig geld hou ik me aanbevolen. Helemaal mooi zou het zijn om ook de invliegrequentie te kunnen vaststellen.

Dankwoord

Bijzondere dank voor 'mister Gierzwaluw' Theo Verhoeven, voor zijn tips, adviezen en enthousiasme die mij nog meer energie gegeven hebben om de komende jaren meer te letten op gierzwaluwen in Didam. Reacties kunnen gestuurd worden naar de auteur Troelstrastraat 11, 6041 CD Didam. e: Maarten_Hageman@hotmail.com

*Foto 2. Jonge gierzwaluw op een leeftijd van ongeveer 20 dagen.
Didam, Troelstrastraat, 14 juli 2007.*